

Ezüsthárs-állományok vizsgálata

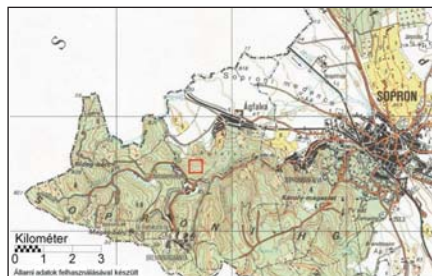
1969 folyamán az Erdő-műveléstani Tanszék dolgozói Majer Antal professzor vezetésével két fajfaj-összehasonlító kísérleti területet létesítettek egymástól eltérő termőhelyeken. Az egyik a 41. Soproni-hegyvidék erdészeti tájban, Ágfalva 6A erdőrészletben, a másik a 45. Sopron-Vasi-sík-ság erdészeti tájban, a 45a. Ikva-Répcse-sík tájrészletben, Nagylózs 5F erdőrészletben található.

A kísérleti célja az adott termőhelyen előreláthatólag nagy fahozamú, termőhelyálló, állományalkotó főfafajok és elegyfajok kiválasztása, de célkitűzés volt az egyes fafajok - többek között az ezüst hárs - növekedésének, fahozamának, talajon mért avartömegének összehasonlítása a két különböző termőhelyen, és ez kerül most ismertetésre.

A kísérleti területen részletes éghajlat-elemzésre és termőhely-feltárássra került sor. Négyszer történt faállomány felvételezés, a faállományok 10, 16, 22 és 35 éves korában. Értékeltem a főbb faállomány-szerkezeti tényezőket, összehasonlítottam a növekedésük menetét a biometria módszerével, vizsgáltam a talajon lévő avartömeg mennyiségét 35 éves korban.

A kísérleti területek elhelyezkedése és jellemzői

Ágfalva 6A (É 47° 40', K 16° 30')

Tszfm: 317-388 m között változó

Fekvés: északi kitettség

Lejtés: többé-kevésbé egyenletes lejtésű, átlagosan 15-20°

Átlagos évi csapadékmennyiség 736 mm,

A fő felhasználási időszak csapadékmennyiségének éves átlaga 259 mm,

Évi átlaghőmérséklet 8,2 °C,

A főfelhasználási időszak évi átlaghőmérséklete 15,8 °C

A terület termőhelytípus-változata:

GYT-VFLEN-PBE-KMÉ-V-Ü

Nagylózs 5F (É 47° 34', K 16° 48')

Tszfm: 140 m

Fekvés: sík

Átlagos évi csapadékmennyiség 617 mm,

A fő felhasználási időszak csapadékmennyiségének éves átlaga 218 mm,

Évi átlaghőmérséklet 9,8 °C,

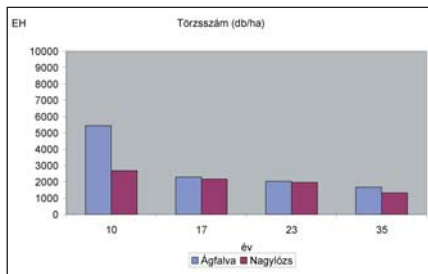
A főfelhasználási időszak évi átlaghőmérséklete 17,8 °C

A terület termőhelytípus-változata:

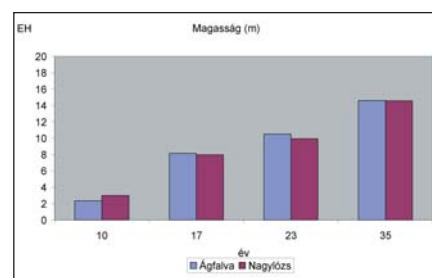
KTT/CS-VFLEN-CSERI-KMÉ-V-FSZ

Főbb faállomány-szerkezeti jellemzők, illetve a talajon lévő avartömeg mennyisége

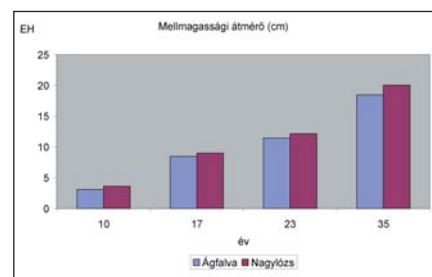
A törzszám változása 10 éves korig jelentősen eltér a két kísérleti területen. Eddig a korig a természetes mortalitás következett be, mivel a területeken – az ápolási munkákon kívül – nem történt erdőművelési beavatkozás. A törzszámcsökkenés a későbbi korokban már közel azonos alakul.

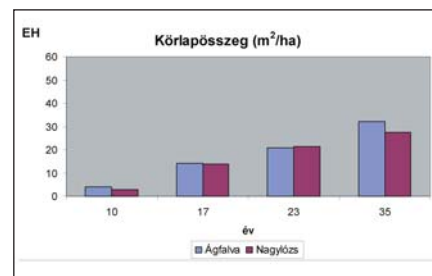
A magassági növekedés mindkét kísérleti területen, minden korban közel azonos. 16-17 éves korig ez a növekedés mindkét termőhelyen igen erőteljes, ettől kezdve azonban a növekedés üteme lelassul a kísérleti területeken található fő állományalkotó fafajok növekedéséhez képest. Ez azt is mutatja, hogy 35 éves korban az ezüst hárs már egyik termőhelyen sem jelent veszélyt a területeken található állományalkotó főfafajok (bükk, kocsánytalan tölgy, kocsányos tölgy) növekedésére.

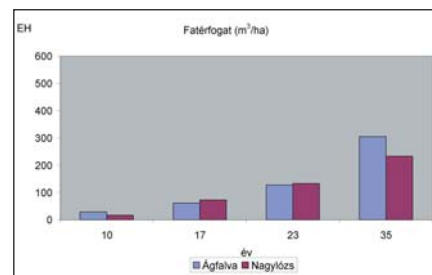
A mellmagassági átmérő ábrájából látható, hogy a nagylózsi kísérleti területen minden korban nagyobb a mellmagassági átmérő. A 35 éves kori értékek – a területeken található, kísérletbe vont fajok mellmagassági értékeihez viszonyítva – a legjobbak között találhatók (közvetlenül a fenyők után jönnek).

A körlapösszeg 23 éves korig csaknem egyformán alakul a két kísérleti területen. 35 éves korban az ágfalvi kísérleti területen magasabb, ami a magasabb törzsszámból adódik.

A fatérfogat szintén 23 éves korig csaknem azonosan alakul a két kísérleti területen. 35 éves korban ez az érték is az ágfalvi kísérleti területen magasabb, ami itt is a magasabb törzsszám következménye.

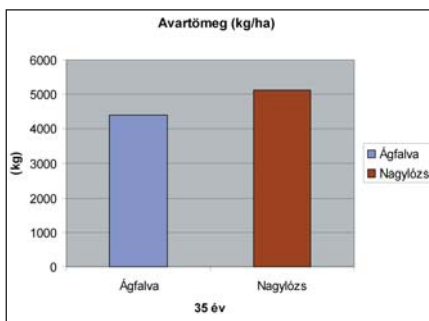

A talajon lévő avartömeg vizsgálatakor az ANOVA táblázat szignifikáns érté-

* NYME Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet

ke 0,241 (az összehasonlítást variancia-analízissel, a különbségek nagyságának kimutatását Duncan teszttel végeztem). A nagylózi kísérleti területen ugyan nagyobb az avartömeg mennyisége, de a különbség nem szignifikáns értékű. A nagyobb érték magyarázata lehet, hogy az ágfalvi kísérleti területnek - a többi fajt is figyelembe véve - jobb a termőhelye, így nagyobb a biológiai produkciója is. A nagylózi kísérleti területen a fajok többségének (kb.80%) nagyobb a talajon lévő avartömege, ami arra enged következtetni, és talajvizsgálatok is igazolják, hogy kedvezőlenebbek a mikrobiológiai feltételek, és ez az oka annak, hogy a szerves anyag lebontása lassúbb.

Az ezüst hárs, mint a kísérleti területeken található egyik elegyfaj, növekedése alátámasztja azt – legalábbis 35 éves korig –, hogy ez a faj elegyetlenül is jól növekszik, jó faállomány-szerkezetet mutat, és fatérfogata is megfelelő. Tény azonban, és ez a parcellákban

látható is, hogy az elegyfajok, így az ezüst hárs is, elegyetlenül nem nevelnek igazán szép törzset. A kísérő fajokról tudott még, hogy általában jól újulnak (az ezüst hárs gyökérről és tuskóról is jól sarjadzik), széles a tűrőképességük, ezért hiba lenne fajpolitikai okokból ezeket visszaszorítani például a gyengébb termőhelyekről.

Az elkövetkező években a fajajcserénél, a rontott erdők átalakításánál és a mezőgazdaság által felhagyott jelentős területek hasznosításánál a jövőben is

nagy szerepük lehet a kísérő fajoknak az erdőtelepítésekben és az erdőfelújításokban. Jelentős területek kerülnek ki a hagyományos szántóföldi művelésből, valamint a felhagyott hegyvidéki legelők révén is. Ezek a területek új funkciót kaphatnak a beerdősítés révén és itt akár az előerdő szerepét is betölthetik az elegyfajok állományai. Ismert, hogy a hársak közül az ezüst hárs a legnagyobb hőigényű faj, az éghajlati szélsőségeket elviseli, a legjobban tűri a szárazságot és a fagyra érzéketlen.

Az eredmények alátámasztják, hogy az ezüst hárs egyelőre (legalábbis 35 éves korig) jól érzi magát mind az ágfalvi, azaz a GYT-VFLEN-ABE-KMÉ-V-ÜDE termőhely-típus változatú, mind a nagylózi, azaz a KTT/CS-VFLEN-CSE-RI-SE-V-FSZ termőhely-típus változatú területen. Hazánkban való előfordulása azt mutatja, hogy az erdősztyepp klíma kivételével valamennyi klímazónánkban megél.

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesület
2011. június 17-18-án
 a ZALAERD Zrt. szervezésében
 Zalaegerszegen

megrendezésre kerül **142. Vándorgyűlésre.**

A rendezvény rövid programja:

- június 17. 13,00 órától szakmai programok Zala megyében
 20,00 órától baráti találkozó a Zalaegerszegi Sportcsarnokban
- június 18. 9,30 órától Ünnepi Közgyűlés a Hevesi Sándor Színházban

Kérjük, részvételi szándékukat legkésőbb **április 30-ig** jelezni szíveskedjenek.

Részletesebb információt, jelentkezési lehetőséget és regisztrációs felületet a Vándorgyűlés honlapján, a www.vandorgyules.hu és a www.zalaerdo.hu internetes címeiken tesszük közzé.

Zambó Péter
 az Országos Erdészeti Egyesület
 elnöke

Rosta Gyula
 a ZALAERD Zrt.
 vezérigazgatója

és a szervezők